

Ї ДА́АА́НО́ЕДІ́А́А́ІЕ́Е О́АІ́ÆА́І́ЇО́ È ÈА́А́О́Е́ЕО́ ÈІ́Е́А́

АаоіѠ Аеае́нае́ ÈаіѠаае́- ДаçаіѠнєе́е
27.08.2012 а.

Summary. In

the publication the main features of structure and contents of customs and tavern books (documents which are the main sources on stories of domestic and foreign trade of Russia 17th – the first half of the 18th century) are presented. It is told about a technique of processing of customs and tavern books by means of drawing up of regests (documentary tables) which can be published in a printing or electronic form. Russian cities on which regests of customs and tavern books are made and published are listed.

ОаіѠаііуа́ è èа́аао́е́еа́ èі́е́ае́

ÿæÿþоñÿ інїіаііуіе́ еñої-іе́еаіе́ іі еñоїѠе́е оїѠаіае́е Діñнєе́ XVII – іаѠаіе́ ііеіаеіу́ XVIII а. А́ оаіѠаііуо́ èіе́аао́ нїааѠæаоñÿ нãаааіеÿ і ааїаѠаѠе́е аіооѠаііеѠ è іæаоіаѠіаіуо́ оїѠаіауо́ нãÿçае́ ѠоñнєеѠ аїѠіаіа́, аñнїѠеіаіоа́ оїааѠіа́, ііñооїааѠеѠ іа іаñоіуа́ Ѡуіе́е, іауаіаѠ оїѠаіае́е, Ѡуіі-іуо́ оаіаѠ, нїѠеаеуііі è іаѠнїіаеуііі нїñѠааа́ оїѠаіаѠаа́. А́ èа́аао́е́еѠ èіе́ааѠ çаѠе́еñеѠіааіу́ ааііуа́ іа іауаіаѠ іѠіеçаіаñоа́ è іѠіааæè іеѠае́, іаіѠіѠаѠ іеѠаеііе́ оїѠаіае́е, оаіаѠ іа ае́іаіеуіуа́ іаіеѠе́е, нѠіеііñѠе́ нїѠуÿ æÿÿ еçаіѠіае́аіеÿ Ѡе́ааііаі́ аеіа́, іе́аа è èеñеіаі́ іааа́ è аѠ.

Інїіаіа́ çіа-аіе́а èіа́аѠ, ñ іаііе́

нѠіѠіу́, еіііеае́нїіа́ еçѠ-аіе́а è іаñнїіаіа́ ае́еþ-аіе́а а іаѠ-іуе́ іаіѠіѠ ааііуѠ èае́ ііæіі́ аіеуѠааі́ ÷ñе́а оаіѠаііуѠ è èа́аао́е́еѠ èіе́а іае́ñеіаеуііі ѠеѠіеіаі́ ааіаѠаѠе-аñеіаі́ è оѠіііеіае-аñеіаі́ іѠааѠа, а ñ аѠоаіе́, ауѠааіѠе́а оіеѠеѠеѠіааііе́ іаѠіае́е оїѠіае́еçаѠе́е, нєñѠаіаѠеçаѠе́е è èіе́е-аñѠааііе́ іаѠааіѠе́е нїааѠæауеѠñÿ а іеѠ нãаааіе́е. Ааç ÿоіаі́ іааіçіæіі́ іѠіааааіе́а ііаіаñіаеѠіаі́ нїііñоааеѠаеуііаі́ аіае́еçа іаѠаѠеаеіа́, еіаþуеѠñÿ а еñої-іе́еаѠ ѠаçіуѠ Ѡааеііа́ è Ѡаçіаі́ аѠаіаіе́, ііñѠааñѠаі́ èіѠіѠіаі́ ііæіі́ аоааѠ нїñѠааеѠѠ аіе́аа́ ііеіа́ іѠааñѠаае́аіе́а і ѠаçаеѠе́е аіоѠѠаііа́е́ оїѠаіае́е нѠѠаіу́ а XVII–XVIII аа́.

ОѠа́аеѠеііаÿ Ѡае́ñѠѠаеуіаÿ

іоа́е́еаѠеÿ оаіѠаііуѠ è èа́аао́е́еѠ èіе́а нãаіа́ іі нãаа́ ііñѠаае́аііуѠ іѠіае́аі́ іа ѠаѠааѠ. А́ ñеѠѠ нãаіа́е́ нєіæііñѠѠе́ è ѠѠѠаіаіеііñѠѠе́ ііа́ іа ііæаѠѠ іаа́ñіа-еѠѠ іаñнїіаіаі́ аааааіеÿ еѠ ааііуѠ а іаѠ-іуе́ іаіѠіѠ. АіñѠѠѠі-іі нєаçаѠѠ, ÷Ѡі ѠааіѠѠ іаа́ èеаñнє-аñе́еі еçа́аіе́аі 20 оаіѠаііуѠ èіе́а ѠѠаѠ аіѠіаіа́ НãааѠііаі́ Ѡа-ііаі́ іѠѠѠ (ОñѠѠаа́, Нїе́е А́у-ааіаñеіе́ è ОіѠѠіуі) [ОаіѠаііуа́, 1950–1951] іѠіаіеæае́аñнѠ аіе́аа́ 40 е́аѠ ñ 1908 іі 1949 а. ІѠааііеаааѠѠ, ÷Ѡі іоа́е́еаѠеÿ ѠаñнїаѠѠеаааіуѠ еñої-іе́еіа́ ііеѠѠ-еѠѠ а іаіçѠеііе́ іаѠнїіаеѠеаа́ Ѡаае́еаеуііа́ ѠñеіѠаіе́а, іа іѠеѠіаеѠñÿ. Іа ѠаѠѠ іѠіае́аіѠ è аіçііæаіÿ (ііе́а ÷Ѡі ÷еñѠі ѠаіѠаѠе-аñе́е) іѠеѠѠіае́а аіеѠіаіѠіа́, Ѡае́ èае́, ааæа́ èіаÿ іаѠа́ нїаіе́ ііоа́е́еіе́аііуе́ е́еè іѠеѠѠіааііуе́ Ѡае́ñѠ іаіÿѠіе́еа, еñнєааііааѠаеуі́ аіе́æаі́ ааі́ Ѡаі́ е́еè еіуі́ іаѠаçіі́ іаѠааіѠаѠѠѠ.

Нїа́аѠæауеііñÿ

а́ оаіѠаііуѠ è èа́аао́е́еѠ èіе́ааѠ нãааааіеÿÿ іѠеñѠѠ нѠааіеѠѠаеуіі́ аае́ііаѠаçіуе́ è нѠаіааѠѠѠеçеѠіааііуе́ ѠаѠаеѠаѠ, ÷Ѡі аааѠ аіçііæаііñѠѠѠ еѠ ѠіѠіае́еçіааѠѠ è нєñѠаіаѠеçеѠіааѠѠ. Іі іаѠаіѠ іаіе́þ, ÿѠі іае́аіе́аа́ Ѡаіаі́ ііæіі́ нãа́еаѠѠ ііñѠааñѠаі́ нїñѠаае́аіеÿ ѠаааñѠіа́. Еñнїеуçіааіе́а ааііаі́ іаѠіаа́, ііçаіеÿаѠ çіа-еѠаеуіі́ ѠаѠеііае́еçеѠіааѠѠ, ѠіѠіñѠѠѠ è ѠñеіѠѠѠ іаѠааіѠѠѠ інїіаііе́ нѠѠѠеñѠѠ-аñеіе́ è ѠаеѠіеіае-аñеіе́ еіѠіѠіаѠѠѠ, еіаþуаеñÿ а ѠаñнїаѠѠеаааіуѠ еñѠі-іе́еаѠ. ІаѠіа́ ѠаааñѠѠѠіааіеÿ іаñнїаіуѠ еñѠі-іе́еіа́ Ѡаçе́е-іуѠ Ѡеііа́, еçіаѠѠѠііуе́ а̀а̀а́ а́ XVIII а́. а́ А́аѠіаіе́е [А́ае́е, 1970], аааі́ еçа́ааñѠаі́ а́ еñѠіѠѠ-аñеіе́ іаѠѠе́а, іаіаеі́ іѠеіаіеѠаеуіі́ è оаіѠаііуѠ è èа́аао́е́еі èіе́ааі́ ѠѠñнєеѠ аіѠіаіа́ XVII–XVIII а́а́. іі аі́ нãаіаі́ ііñеа́ааіаі́ аѠаіаіе́ іа еñнїеуçіааеñÿ. ДаçаеѠѠе́а еіііуþѠаѠіуѠ ѠаѠііеіае́ è еñѠіѠѠ-аñе́еѠ еñнєааііааіеÿÿ іѠеѠѠѠеі́ іа іѠѠѠ ѠаааñѠѠѠіааіеÿ іаñнїаіуѠ еñѠі-іе́еіа́ іѠеіѠеіеаеуіі́ ііауа́ аіçііæаііñѠѠ.

Áaæíí íòíàòèòü, ÷òí ðáááñòü

òàííæáííüò è èááàòèèò éíèá íá ýáèýþòñý íóáèèèàòèéé ýòèò àíèóíáíóíá è íá çáíáíýþò ñíáíé íá÷-àòííáí àíñíðíèçááááíéý èò òáèñòíá. Èò áèááííá íàçíá÷-áíèá ñíñòíèò à òíðíàèèçàòèè è ñèñòáíàòèçàòèè ñíñíáííé ñòàòèñòè÷-áñéíé è òáèòíèíè÷-áñéíé èíòíðíàòèè, ñíááðæááúáéñý á ýòèò èñòí÷-íèèáò, áèý áá ñíñèááòþúáé íáðááíðèè è áíáèèçá. Á òí æá áðáíý ðáááñòü ñíáòò èñííèýçíáàòüñý è èáè èñòí÷-íèè íáðáè÷-ííé áíèóíáíòáèüííé èíòíðíàòèè, è èáè áíííòèðíáíííúé óéàçàòáèü è ðóéííèñýí, ñíýòíó èò èçááíèá èíááò ñáíñòíýýàèüííá çíá÷-áíèá áèý èññèááííáàòáèéá.

Íðíòèáííñòàáèýòü ðáááñòü

íóáèèèèáòèýí òáèñòíá íáèíðáèèòí è íáááðíí ñí ñòúáñòáò. Áèý èññèááííáíéý èíèè÷-áñòááííüò ñíèàçàòáèéá ðáçáèòèý òíðáíáèè, ñíðáááèáíéý áññíðòèíáíòá òíááðíá, ááíáðáòèè òíðáíáüò ñáýçáé íáñòááíáííí óáíáíáá èñííèýçíáàòü ðáááñòü, á íá ñíóáèèèíáííúá òáèñòü òàííæáííüò è èááàòèèò éíèá, ñíñèíèýèò ðáááñòü ñíááðæáò òáá íáðááíòáííúá è ñèñòáíàòèçàòèèíáííúá ááííúá.

Íóáèèèèáòèý ðáááñòíá áíçííæíá èáè

á íá÷-àòíí, òáè è á ýááèòðíííí áèáá, á òíí ÷-èñéá á Èíóáðíáòá. Óíðíàò ðáááñòíá á áèáá ýááèòðííííüò òááèèò ñíçáíèýáò èííèðíáàòü èò íòááèüííá ñòðóèòóðííá áéíèè è èíííííáàòü èò á òíí áèáá, èáéíé íáíáóíáèí áèý ðáøáíéý èííèðáòíüò èññèááííáàòáèüñèèò çááá÷. Óáè, ñáòááúá ááðñèè ðáááñòíá òàííæáííüò éíèá ñíáòò ñíñèòáèèòü èíòíðíàòèèííé ñíñíáíé áèý èíííòðóèðíáíéý ñíáòèèèüííüò òáíàòè÷-áñèèò èíííèáèñíá ðáááñòíá áòíðíáí óðíáíý, áèèþ÷-áþùèò, íáíðèíáð, ááííúá í òíðáíáèá íòááèüííè òíááðáè, í òíðáíáüò ñíáðáòèýò æèòáèé éííèðáòíüò áíðíáíá èèè ðááèííá, í òíðáíáíé ááýòáèüíííòè ñíááñòáèèòáèéá òáò èèè èíüò ñíòèèèèüò áðóíí.

Íðè ñííòááòñòáòþúáé íðááíèçàòèè

ðááíòü ñ ñíííüþ ðáááñòíá ñíæíí á ñááíèòáèüíí èíðíòèèè ñðíé áíáèòüñý ááááíéý á íáò÷-íúé íáíðíò ááííüò çíá÷-èòáèüííáí íáññèáà òàííæáííüò è èááàòèèò éíèá. xòí æá èáñááòñý íóáèèèèáòèè òáèñòíá ýòèò èñòí÷-íèèíá, òí çááñü íáíáóíáèíà òáàòáèüííáý ñáèáèòèý ñíáíáíüò áíèóíáíòá. Èçáááàòü, íá íáø áçáèýá, ñèááòáò èèøü òá èñòí÷-íèèè, èíòíðúá ñíñýò óíèèèèèííé ðáðáèòáð è íðááñòáèèýþò íáèáíèèüòþ òáííñòü áèý èñòíðèè òàííæáíííáí ááèííðíèçáííáñòáá.

Á íáñòíýúáá áðáíý íáè

ííóáèèèíáííüò ðáááñòü 72 òàííæáííüò è èááàòèèò éíèá 7 áíðíáíá:
18 òàííæáííüò è èááàòèèò éíèá Èòðñèá 1619–1677/78 áá., 8 òàííæáííüò éíèá Íæáèñèá 1640/41–1673/74 áá. è íòðúáèá ñíæáèñèíé èííñèíé òàííæáííé éíèáè 1629/30 á., áèáòèíé òàííæáííé ñíèýííé éíèáè 1646/47 áá., 17 òàííæáííüò éíèá 1649/50–1679/80 áá. è 22 èááàòèèò éíèá 1627/28–1679/80 áá. Áýçüí, 2 èííñèò òàííæáííüò éíèá ñíñèáú çá ááóñò 1629 á. è íáè 1630 á., òàííæáííé éíèáè Ðúèññèá 1671/72 áá., 2 òðááíáíòáðíí ñíðóáíèáèèèèé éíèá èèááñèíáí èðóæá÷-ííáí ááíðá 1665/66 è 1669 áá. [Ðáçáíðñèéé, 2001, 2002, 2003á, 2003á, 2010, 2011, 2012]. Ííáííòíáèáííüò è èçááíèþ ðáááñòü 13 òàííæáííüò è èááàòèèò éíèá Ááèáíðíáá 1641/42–1677/78 áá.

Ðáááñòü çáíèñáé òàííæáííüò éíèá í

ñáíðá ñòèéí ñ ñíòíáüò òíááðíüò íáðòèè, ñíñòááèýþùéá ñíñíáííé íáúáí ýòèò áíèóíáíòá, ñòíðíèðíáííüò á áèáá òááèèò, ñòðíèè èíòíðüò ñííòááòñòáòþò íòááèüííüò çáíèñý (ýáèáí), á ñòíèáòü — èò ñòðóèòóðííüò ýéáíáíòáí. Ñòðíèè ðáñííèááòþòñý á òááèèòá á òíé æá ñíñèááííáàòáèüíííòè, á èíòíðíé çáíèñé íðèááááíü á èñòí÷-íèèá. Íðýáíé ðáñííèíáíéý ñòíèáííá òáèíá: ñíðýáéíáüé ííáð çáíèñé; ííáð èèñòá áíèóíáíòá; áàòá ýáèè; íáñòíæòðáèüñòáí òíðáíáòá; ááí ñíòèèèèííé ñòàòóñ; òáíèèèý (íðíçáèüá), èíý è íò÷-áñòáí; íáçááíèá òíááðá; ááí èíèè÷-áñòáí (ááñ); ááèíèòá èçíáðáíéý; òàííæáííáý íòáíèá áñáé òíááðííé íáðòèè; ñòíá óíèá÷-áííüò ñíòèéí.

Ðáááñòü çáíèñáé èááàòèèò éíèá í

íèòáèíé òíðáíáèá áèèþ÷-áþò 4 ýéáíáíòá: íáñýò; èíèè÷-áñòáí íðíááííáí çá íáñýò áèíá (íèáá, èèñèíáí íááá); ááí íá÷-áèüíáý è íòíòíèíáý óáíá. Íáðá÷-èññèáííüò ýéáíáíòü áññòðáèèáòþòñý

a oaaeeoao a aideoiioaeuiua nodiee, eaeay ec eioiduo nioaonooaoo oio eee eiio ianyoo. A caaeneiioe io aea iaieoea, a oaeaa oiou ai iiaaee (a edoiue eee iaeeee dizea) eee iaona ioioiea nioaayao ny naity oaaeeo daaaioia.

Oaieeee (ioiaeu), eiaia, io-anoaa, nioeaeuiue nooon oiaiaoa, iaqaaiey iaanaaiuo ioioida, aaiieienoadaei-oddeoiieaeuiuo aaieeo e oiaadfa idaeapony a daaanoao, eae idaaeei, a nioaonooaee n ioiaie niaaiaiaa oonheia ycuua. Eiaia e oaieeee oiadiaoa eiaaodopony. Ana eiee-anoaaiua iieaadaee e aao ideaiaony nioaonooa adaaieeo oed. Aaiaaiua noiou iaadaiayony a aeieue doaeaaue n-ao. Neiaa, aaaaaiua a daaano nioaeeoaeai, aadony a eaaaaoiua neiaee (iaideia, iaioiaeeoaeunoi oiaiaoa, ia oeaiaia a eieoaiie oaiiaie caiee, ii deaaaaiia a adoaia iaona aieoiaoa). Ide ionoonoe eaeo-eeai aiuo a nioaonooopuae adaa noaeeony ioi-ade.

A oaiiaaiuo e eaaaeeo eieaa eiaia iaadaei ieaiaony a oiaiuoaeaeue oiou. A iaieo neo-ayoo eo iaai adoeaoodeiaaoo aaiieai-i: Eaaeaa ‐ yoi anaia e oieei Eaa, a iaodoeaa ‐ iaod. Aiaona n oai iaia e o aea oiaiuoaeaeuiay oiou iaia eniueiaaouny aey daaiuo eia: Aaiuea ‐ aey Aaaeeu e Eiaoa, leouea ‐ aey Aieodey, leeeou e leeeoia, Naaa ‐ aey Naanooyia, Naau, Naaeey e Naeeia e o. i. A iaiaiuo neoaoeyoo I.O.Aaieiaa iaeeaaoo nioaiyou eiaia a oi aea, a eaiee ideaaaai a enoi-ieea [Aaiaia. 2011: 11‐12].

Ide nioaeeae e daaioia oaiiaaiuo eiea oya naaaaiee, ia idaanooaeypueo nouanoaiaiaa aia-aiay aey ec-aiay enoioe oiaiaee, iouai. Iadiea, a eieeoo oaiiaaiuo eieao e oaeiaiu ioiinyony iaiaia e iaadaei aanua idiooiaia iieiaiey iniauo idiaa eiiaaae, oaeoe-ane eieae ia aeeyaeo ia oia oiaiaie iaadaee (a ioe-ea io iiea, aiaadano, iaone e aadaeia, a iaqaaeuui idyaea oeeheoiauo a daaanoao), a eiaaeeo nooaia iieoaeie-oenaeaiia aia-aiua a neo-aa aiaieeiaiaiey iieaaoopueo nioia iaao o-anoieeae oiaiaie naeeee eee ide oanheaaaiaiee edaee aeaiioia, iaideia: ‘adeaa iaeeai, ooi a noiioi iioi’, ‘o caiaie o eaiie aa iie oniaieo aaea e eioua iieiaoi, ia idaaie noiia adaei i oaa aeoi’, ‘ia iqaa adiaa’, ‘eia’ e o. a.

Aey nioaeeae e iieaaopuae iaiaioee daaioia iioiaeuui iadiao noaiaaioay ioiaiaa aey daaiou n yeeoioiue oaeoiae Microsoft Excel.

Niennie eeoadaoou

Aee, 1970 Aee N.I. Daanoou a eo ioioe e iaioiyua // Adoiaoa-aneee aaaaiaiee ca 1968 aia. I., 1970. N. 22‐47.

Aaiaia, 2011 Aaiaia I.O. Neoaeey apioeoaey a Dinee XVII aae (1625‐1700): Aiaoa-aneee nioaai-iee. I., 2011.

Daaidnee, 2001 Daaidnee A. E. Oiaiaey Eonea a XVII aae (ii iaodeaei oaiiaaiuo e iaai-uo eiea aiaia). Nla., 2001.

Daaidnee, 2002 Daaidnee A. E. Iaeaeiee oaiiaaiua eiee XVII aae // Aniaaaoeuiua

εῖοῖδῖε-ἄῖεῖεῖ ἄεῖοῖεῖεῖῖ. Νῖῖα., 2002. Ὀ. 28. Ν. 324–347.

Ἐῖαῖδῖῖεῖεῖ, 2003ἄ Ἐῖαῖδῖῖεῖεῖ
 Ἀ. Ἐ. Ἐῖεῖεῖ εῖεῖ ἄῖῖεῖῖῖ «εῖδῖοῖαῖ-ῖῖῖ
 ἄῖῖῖ» 1665/66 ὀῖ 1669 ὀῖ. // Ἐῖεῖ ἄῖῖεῖεῖ ῖοῖῖῖεῖῖ. 2003. ῖ 6. Ν.127–132.

Ἐῖαῖδῖῖεῖεῖ, 2003ἄ Ἐῖαῖδῖῖεῖεῖ
 Ἀ. Ἐ. ἰῖεῖεῖῖῖῖῖῖῖ εῖοῖ-ῖεῖ ῖῖ ῖῖοῖδῖεῖ ὀῖῖῖῖῖ ῖῖῖῖῖῖῖ ῖῖῖῖῖῖῖ 1646
 ῖῖῖῖ: (Ἀῖῖῖῖῖῖ ῖῖῖῖῖ ῖῖῖῖῖῖ 1646/47 ἄ.) // Ἐῖῖῖ. 2003. ῖ 1.
 Ν. 29–33.

Ἐῖαῖδῖῖεῖεῖ, 2010 Ἐῖαῖδῖῖεῖεῖ
 Ἀ. Ἐ. Ὀῖῖῖῖῖῖ Ἀῖῖῖῖῖ ἄ XVII ἄῖῖῖ (ῖῖ ἰῖῖῖῖῖῖῖ ὀῖῖῖῖῖῖῖ ῖῖῖῖῖῖῖῖ
 ῖῖῖῖ ἄῖῖῖῖῖ). Νῖῖῖ.; ῖ., 2010.

Ἐῖαῖδῖῖεῖεῖ, 2011 Ἐῖαῖδῖῖεῖεῖ
 Ἀ. Ἐ. Ἐῖῖῖῖῖῖ ὀῖῖῖῖῖῖ ῖῖῖῖῖ ἄ XVII ἄῖῖῖ (ῖῖ ἰῖῖῖῖῖῖῖ ὀῖῖῖῖῖῖῖῖ ῖῖῖῖ
 1629 ῖ 1630 ἄῖ.). ῖ., 2011.

Ἐῖαῖδῖῖεῖεῖ, 2012 Ἐῖαῖδῖῖεῖεῖ Ἀ. Ἐ.
 Ὀῖῖῖῖῖῖῖ Ἐῖῖῖῖῖῖῖ ῖῖ ἄῖῖῖῖῖ ὀῖῖῖῖῖῖῖῖ ῖῖῖῖῖ 1671/72 ἄ. // Ἐῖῖῖῖῖῖ ῖ
 ὀῖῖῖῖῖ ἄ ῖῖῖ-ῖῖῖῖῖῖῖ ῖῖ ῖῖῖῖῖῖῖῖ ῖῖῖῖῖῖ ῖῖῖῖῖῖῖ ῖῖῖῖῖῖῖῖ: Νῖῖῖῖῖῖῖ ἰῖῖῖῖῖῖῖ
 ἰῖῖῖῖῖῖῖ. ἰῖῖῖ. ῖῖῖῖ. (ἄ. Ἐῖῖῖῖῖῖ, 3 ῖῖῖῖ 2011 ἄ.). Ἐῖῖῖῖῖῖ, 2012. Ν. 62–76.

Ὀῖῖῖῖῖῖῖῖ, 1950–1951
 Ὀῖῖῖῖῖῖῖῖ ῖῖῖῖῖ ῖῖῖῖῖῖῖῖ ῖῖῖῖῖῖῖῖῖ XVII ἄῖῖῖ / ῖῖῖ ὀῖῖ. Ἀ. Ἐ.
 ῖῖῖῖῖῖῖῖ. ῖ.; Ἐ., 1950–1951. Ὀ. 1–3.